

Protokoll 8/2025

fört vid Bromma stadsdelsnämnds sammanträde torsdagen
den 2 oktober 2025 kl. 18:30-20:00, Alviks kulturhus

Ledamöter

Johan Heinonen (S) Ordförande
Mattias Keresztesi (M) 1:e vice ordförande
Rose-Marie Rooth (V) 2:e vice ordförande
Alexander Saednia (M)
Svante Thorell (MP)
Sara Emrooz (M)
Findel Madison (SD)
Hanna Wistrand (L)
Johan Duvdahl (C)
Jeanette Frenkman (S) ersätter Laila Abdallah (S)
Petter Jennervall (S)
Albin Ringstad (S) ersätter Stina Andersson (S)
Pelle Johansson (S)

Ersättare

Terese Nordberg (V)
Johanna Klamming (MP)
Mikael Valdorson (M)
Jörgen Linse (M)
Lena Preutz (SD)
Stefan Ennerfelt (L)
Erik Thonfors (C)
Christopher Oskarsson (KD)

Övriga närvarande

Susanna Halldin Olsson Stadsdelsdirektör
Fredrik Skoglund Avdelningschef
Susanne Karlsdotter Avdelningschef
Joel Färlin Avdelningschef
Julia Davidsson Avdelningschef
Timmie Aspelin Nämndsekreterare

Justerare

Johan Heinonen (S) och Alexander Saednia (M)

Datum för justering

2025-10-03

Paragraf

§18

Sekreterare

Timmie Aspelin

§ 18**Svar på remiss - Näringslivspolicy inklusive
etableringsstrategi för Stockholms stad, KS 2025/848
BRO 2025/352****Beslut**

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har tagit fram ett förslag till ny näringslivspolicy för Stockholms stad samt en etableringsstrategi. Näringslivspolicyn ska vägleda nämnder och bolagsstyrelser i stadens näringslivsarbete och vara ett strategiskt verktyg för att skapa ett långsiktigt och starkt företagsklimat. Etableringsstrategin fastställer prioriteringar som vägleder i arbetet med företagsetableringar, investeringar och omlokaliseringar.

Följande sju ramvillkor identifieras i syfte att förbättra företagsklimatet: (1) Effektiv myndighetsutövning och god företagsservice, (2) Attraktiv stadsmiljö, (3) Innovationsklimat som främjar hållbarhet (4) God infrastruktur, bra framkomlighet och internationell tillgänglighet, (5) Tillgång till kompetens, (6) God livskvalitet samt (7) Nationell och internationell konkurrenskraft.

För en effektiv hantering av etableringsförfrågningar föreslås att dessa, beroende på komplexitet, ska behandlas i samordningsforum under ledning av Stockholm Business Region och där berörda nämnder och bolag är representerade.

Stadsdelsnämnderna förväntas bidra till arbetet genom att fungera som en kommunikationskanal mellan företag och staden samt genom platssamverkan. De förväntas vara centrala i arbetet med områdesutveckling för en god livsmiljö. De förväntas även samverka med lokala företagareföreningar, stödja arbetsmarknadsnämndens arbete med starta eget-träffar samt främja etableringar på viktiga platser. Vidare förväntas stadsdelsnämnderna göra analyser av det lokala företagsklimatet utifrån ramvillkoren i näringslivspolicyn samt samverka med Stockholm Business Region i deras lokala näringslivsuppdrag.

Förvaltningen vill lämna följande synpunkter:

- I arbetet med områdesutveckling för en god livsmiljö bör de tekniska förvaltningarna vara centrala i arbetet.

- Om stadsdelsnämnderna ska leda arbetet med lokala näringslivsanalyser behöver resurser tillsättas för detta.
- Det är positivt med en effektiv och samordnad etableringsprocess så länge rådande tillstånds- och tillsynsprocesser inte kringgås och nämndernas rådighet inte inskränks.

Framlagda förslag till beslut

1) Ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Svante Thorell (MP), Rose-Marie Rooth (V), Johan Duvdahl (C), Mattias Keresztesi m.fl. (M) och Findel Madison (SD) föreslår (se beslutet).

2) Hanna Wistrand (L) föreslår:

- 1 Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- 2 Att justera den föreslagna policyn i enlighet med vad som anförs nedan.
- 3 Att därutöver anföra följande.

Det är positivt att Stockholm tar fram en uppdaterad näringslivspolicy och etableringsstrategi. Samtidigt vill vi framhålla flera brister i policyn och riktningen. Den rödgröna majoriteten har under en längre tid visat bristande intresse för att utveckla stadens företagsklimat i praktiken. Företagare återkommer till att de inte upplever staden som särskilt välkomnande, och detta är ett allvarligt problem som policyn inte adresserar på ett tillräckligt tydligt sätt.

En välkomnande attityd

Det är i stadens bemötande av företagare som den största kritiken finns. Många företag vittnar om att de snarare möts av misstro än av en serviceinriktad och problemlösande inställning. Detta måste ändras i grunden. Stockholm behöver ett förhållningssätt där företagen ses som en partner och möjliggörare, inte som ett problem. Den rödgröna majoriteten talar gärna om tillväxtens betydelse, men utan en tydlig förändring i stadens attityd riskerar det att stanna vid ord.

Stöd till nyföretagande

Att finansieringen till nyföretagarrådgivningen minskat, kombinerat med ett förfarande där deltagande i gruppaktiviteter krävs för att kunna komma ifråga för rådgivning individuellt, är ett tydligt exempel på hur stödet till entreprenörer har försvagats.

Andra kommuner, som Solna, erbjuder i dag coacher som lotsar nya företag hela vägen från idé till etablering, och det är ett arbetssätt som ofta lyfts fram som gott exempel av näringslivet självt. Stockholm bör pröva en liknande modell. I policyn nämns småföretagare bara i förbifarten – trots att det är just de små och medelstora företagen som står för den största potentialen till nya jobb. Vi vill därför betona vikten av att återupprätta ett tydligt stöd

för nyföretagande och att särskilt lyfta småföretagens villkor i policyn.

Tillstånd och tillsyn

När det gäller tillstånd och tillsyn borde stadens uttalade inriktning vara "Lätt att göra rätt". Om en företagare begår ett mindre misstag eller administrativt fel och själv påtalar det, ska det kunna rättas enkelt utan att leda till sanktioner. I dag upplever många företagare snarare motsatsen – att små fel kan leda till stora konsekvenser. Här måste en kulturförändring ske. Dessutom måste de nämnder som ansvarar för tillstånd och tillsyn arbeta tätare tillsammans. Företagare ska inte behöva navigera mellan en mängd olika kontaktpersoner i samma ärende. Den rödgröna majoriteten har hittills inte prioriterat att samordna stadens processer, och resultatet blir en tungrodd byråkrati som hämmar företagandet.

Dialog med näringslivet

Policyn nämner att näringslivets framkomlighetsbehov ska beaktas, men det räcker inte. Vi vill att staden uttryckligen åläggs att föra en löpande dialog med näringslivet, och att denna dialog inte bara handlar om information i efterhand. Staden måste aktivt inhämta och tillämpa näringslivets behov i planeringen och kommunikationen av förändringar i trafikmiljön och det offentliga rummet. Kommunikation ska ske ömsesidigt och i realtid, så att företag ges faktisk möjlighet att både påverka och anpassa sig. Staden bör utveckla digitala verktyg för att underlätta för näringsidakre.

Internationell tillgänglighet

Under avsnittet om infrastruktur och internationell tillgänglighet behöver policyn utvecklas ytterligare. Internationell tillgänglighet, välfungerande infrastruktur och god framkomlighet är grundläggande för tillväxt och besöksnäring i Stockholm. Det handlar både om människors möjlighet att resa och om att varor och tjänster ska kunna levereras på ett effektivt sätt. Samtidigt är energiförsörjningen en central faktor för att stadens näringsliv ska vara konkurrenskraftigt. Stadens rådighet är delvis begränsad, vilket gör samverkan på regional, nationell och internationell nivå avgörande. Vi vill särskilt framhålla att staden måste verka för att kapaciteten vid Arlanda utvecklas i takt med framtidens behov, inte minst med hänsyn till forskningens och näringslivets krav på internationell tillgänglighet. Den rödgröna majoriteten har hittills visat en passiv hållning i dessa frågor.

Sammanfattningsvis ser vi positivt på ambitionen att utveckla Stockholms näringslivsarbete. Men policyn lämnar flera viktiga frågor därhän. Attityden till företagare, stödet till nyföretagande, småföretagens villkor, effektivare tillstånds- och tillsynsprocesser, en verklig dialog om framkomlighet samt satsningar på

internationell tillgänglighet är frågor som måste ges större tyngd. Den rödgröna majoriteten har hittills inte visat reformvilja på dessa områden, och det riskerar att göra Stockholm mindre attraktivt för företag och entreprenörer framöver.”

Beslutsgång

Ordföranden Johan Heinonen (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Johan Heinonen m.fl. (S), Svante Thorell (MP), Rose-Marie Rooth (V), Johan Duvdahl (C), Mattias Keresztesi m.fl. (M) och Findel Madison (SD).

Reservation

Hanna Wistrand (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Johan Duvdahl (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sedan vänsterstyret tillträdde i Stockholms stad har företagarpolitiken märkbart försvagats och under Tidöregeringen har regelbördan och byråkratin för företagen ökat ytterligare. Det har lett till fler konkurser, stigande arbetslöshet, minskad tillväxt och nyföretagande. Vi behöver en förbättrad företagarpolitik.

I förslaget till Stockholms stads näringslivspolicy pekas fyra fokusområden ut: att stimulera tillväxt och företagande, att förbättra servicen och myndighetsutövningen, att skapa mer attraktiva miljöer och ökad framkomlighet samt att öka tillgången till arbetskraft och rätt kompetens. Det är bra ambitioner, men i realiteten ser det annorlunda ut. Staden stänger dörren för många som vill starta företag. Bara en av tre nyföretagare är kvinnor. Bland unga är det väldigt låg kunskap om att starta och driva företag – men istället fokuserar staden på andra målgrupper.

Centerpartiets ambition är att Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat. För att nå dit krävs bland annat att företag inte slussas runt i sina kontakter med staden, utan att det finns ”en väg in” i form av en utpekad kontaktperson för företag, samt en rad ytterligare åtgärder för att förbättra företagens villkor. Vi behöver utveckla allt från bättre dialog mellan näringsliv och politiker till trygghetsskapande åtgärder för näringsidkare för att förebygga utsatthet för rån, hot och våld. Vi vill att unga människor i Stockholm tidigt ska få insikter i företagandets villkor. Staden ska erbjuda koncept som Ung företagsamhet i skolorna och samverka med näringslivet för sommarföretagande, där ungdomar ges möjlighet att sommarjobba som egenföretagare.

Företagarna är våra främsta jobbskapare och utan dem stannar

Stockholm. Stockholms stad behöver bli bättre på att ha en god dialog med Stockholms företagare. Stockholms företagare ska känna att staden står på deras sida i kampen mot regelkrångel, byråkrati, bedrägerier och brottslighet. Centerpartiet vill att Stockholms stad erbjuder långtidsarbetslösa att läsa in gymnasiet eller utbilda sig till ett specifikt bristyrke. Vi måste ställa krav på dem som mottar ekonomiskt bistånd att stå till arbetsmarknadens förfogande. Dagens SFI, svenska för invandrare, behöver bli bättre. Centerpartiet vill säkerställa att SFI är ändamålsenlig, ger goda kunskaper i svenska och utgår från de förutsättningar som individen har.

Handlingar i ärendet

- BRO 2025/352-2 (Godkänd - R 1) Remissvar - Näringslivspolicy inklusive etableringsstrategi för Stockholms stad, KS 2025/848
- BRO 2025/352-1.3 Bilaga - Etableringsstrategi för Stockholms stad
- BRO 2025/352-1.2 Bilaga - Näringslivspolicy för Stockholms stad

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Esko,Heinonen	2025-10-03
Matyas-Gyorgy,Keresztesi	2025-10-03